IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Łączności z Polakami za Granicą**
(nr 19)
z dnia 14 kwietnia 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Łączności z Polakami za Granicą (nr 19)

14 kwietnia 2021 r.

Komisja Łączności z Polakami za Granicą, obradująca pod przewodnictwem posła **Roberta Tyszkiewicza (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– powołanie stałych doradców Komisji;

– informacja prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" na temat działalności stowarzyszenia.

W posiedzeniu udział wzięli: **Dariusz Piotr Bonisławski** prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" wraz ze współpracownikami, **Sławomir Kowalski** dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Ministerstwa Spraw Zagranicznych, **prof. dr hab. Jacek Gołębiowski** oraz **dr Wojciech Walczak** kandydaci na stałych doradców Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Leszek Jasiński** oraz **Marcin Chorzewski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dzień dobry. Witam panie posłanki i panów posłów. Witam także gości naszego posiedzenia, kandydatów na stałych doradców Komisji oraz prezesa i kierownictwo Stowarzyszenia „Wspólnota Polska".

Otwieram posiedzenie Komisji. Informuję, że zostało ono zwołane przez marszałka Sejmu na podstawie stosownych artykułów, po zasięgnięciu opinii przewodniczącego Komisji, prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Porządek dzisiejszego posiedzenia obejmuje trzy punkty. Po pierwsze, informacja prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" na temat działalności stowarzyszenia. Po drugie, powołanie stałych doradców Komisji. Po trzecie, sprawy bieżące.

Ze względu na zmianę harmonogramu głosowań na sali plenarnej, który ogranicza czas posiedzenia Komisji do godziny, proponuję pewną zmianę, jeżeli chodzi o porządek dzienny posiedzenia i rozpoczęcie od punktu dotyczącego wyboru stałych doradców Komisji. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu uznam, że Komisja wyraziła zgodę na tę zmianę. Sprzeciwu nie słyszę. Przystępujemy zatem do realizacji porządku dziennego naszego posiedzenia.

Informuję, że głosowania w trakcie zdalnego posiedzenia Komisji mogą odbywać się na dwa sposoby. Posłowie na sali posiedzeń głosują za pomocą urządzeń na pulpitach, natomiast posłowie, którzy uczestniczą zdalnie za pomocą aplikacji do głosowania. Informuję, że osoby, które chcą zabrać głos powinny poinformować o tym zamiarze sekretariat Komisji poprzez odpowiedni mail. Proszę o logowanie się do wideokonferencji wyłącznie osoby, które będą chciały zabrać głos, a w przypadku problemów o kontakt z sekretariatem Komisji.

Rozpoczniemy tradycyjnie od sprawdzenia kworum. Bardzo proszę państwa posłów o naciśnięcie dowolnego przycisku w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu.

Szanowni państwo, w oczekiwaniu na podanie wyników, chciałem przekazać informację o ostatnich wydarzeniach na Białorusi. Otóż proces prześladowania naszej mniejszości na Białorusi niestety rozwija się, eskaluje. Dzisiaj doszło do rewizji i zatrzymania Andrzeja Pisalnika, redaktora portalu Znadniemna.pl, oraz jego żony. Oboje zostali przewiezieni z Grodna do Mińska do prokuratury na przesłuchanie. Według niepotwier-

dzonych informacji po przesłuchaniu zostali zwolnieni i wracają do Grodna. Natomiast to jeszcze nie są informacje potwierdzone. Jeżeli takie informacje napłyną, to będziemy oczywiście jako Komisja stosownie reagowali.

Zwróciłem się dzisiaj do pana marszałka Kuchcińskiego, przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych, w związku z niepokojącym rozwojem sytuacji na Białorusi, żebyśmy na temat procesu prześladowań mniejszości polskiej na Białorusi odbyli debatę w formule posiedzenia dwóch Komisji: Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Łączności z Polakami za Granicą. Po ustaleniu tego terminu członkowie obydwu komisji zostaną o takim posiedzeniu poinformowani. Monitorujemy tę sytuację. Dziś spotkałem się także i odbyłem na ten temat rozmowę z pełnomocnikiem rządu do spraw łączności z Polakami za granicą ministrem Dziedziczakiem, też uzgodniliśmy pewne wspólne działania, przede wszystkim na rzecz pomocy dla prześladowanych oraz wsparcia dla ich rodzin.

Przypomnę, że niestety ten reżim zaczyna zachowywać się już w sposób kompletnie totalitarny. W tej chwili np. został uruchomiony proces konfiskaty mienia wobec zatrzymanych działaczy, m.in. Andżeliki Borys i innych. Jest to, jak się wydaje, działanie zmierzające do całkowitego wyniszczenia środowiska polskiego na Białorusi. Oczywiście tutaj stosowne reakcje ze strony rządu polskiego, państwa polskiego, ale też ze strony parlamentu będą następowały. Będziemy się nawzajem informować, ja też będę informował członków Komisji o rozwoju tej sytuacji. Gdyby była taka potrzeba, to będziemy zwoływać nasze spotkania ad hoc.

Czy mamy już wyniki? Dziękuję za głosowanie. Bardzo proszę o podanie wyników. Mamy kworum, ale w formule głosowania. Informuję, że w posiedzeniu Komisji uczestniczy 31 posłów. Stwierdzam kworum.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. W punkcie pierwszym, powołanie stałych doradców Komisji. Wybór stałych doradców Komisji jest procedurą składającą się z dwóch etapów, to informacyjnie dla państwa posłów. Najpierw wyrażenie zgody na powołanie stałych doradców Komisji dokonywane jest przez prezydium Sejmu, a następnie wyboru dokonuje sama Komisja. Informuję, że po konsultacji z prezydium Komisji wystąpiłem do prezydium Sejmu o wyrażenie zgody na powołanie dwóch stałych doradców Komisji, pana dr Wojciecha Walczaka oraz pana profesora Jacka Gołębiewskiego. Prezydium Sejmu wyraziło zgodę na powołanie obu panów. Materiały dotyczące kandydatów ze wskazaniem ich naukowego dorobku, publikacji, pracy, zostały państwu udostępnione. Oczywiście przed głosowaniem poproszę kandydatów o krótką, trzyminutową prezentację, są z nami obecni w formule zdalnej, a później przeszlibyśmy do głosowania.

Zatem bardzo proszę pana dr Wojciecha Walczaka o prezentację swojej kandydatury. Bardzo proszę, panie doktorze.

Kandydat na stałego doradcę Komisji dr Wojciech Walczak:

Dzień dobry, panie przewodniczący, dzień dobry panie i panowie posłowie. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, przede wszystkim jestem niezmiernie zaszczycony propozycją uczestniczenia jako stały doradca Komisji w tym gronie. Z wykształcenia jestem historykiem a naukowo zajmuję się stosunkami międzynarodowymi, w szczególności interesują mnie relacje kulturalne pomiędzy Polską a innymi krajami, dyplomacja kulturalna, soft power, polityka kulturalna Rzeczypospolitej w szczególności w aspekcie dziedzictwa naszego, zostawionego poza granicami kraju, a także relacje międzynarodowe, stosunki polityczne pomiędzy Stolicą Apostolską a naszym krajem w okresie międzywojnia.

Od 2004 r. pracuję naukowo na Uniwersytecie w Białymstoku, na początku w Instytucie Historii, obecnie po zmianach strukturalnych na Wydziale Historii i Stosunków Międzynarodowych, gdzie obecnie od ponad pół roku pełnię funkcję prodziekana tego wydziału. Również jestem rzeczoznawcą ministra edukacji i nauki w zakresie oceny podręczników z historii, z wiedzy o społeczeństwie czy też wiedzy o kulturze.

Dzięki moim zainteresowaniom kilkakrotnie pełniłem misję, bo tak to chyba trzeba nazwać, ekspercką dla ministerstwa kultury w zakresie oceny dziedzictwa czy też analizy dziedzictwa kulturowego w różnych aspektach poza granicami kraju. Dzięki temu,

z ramienia ministra kultury, zostałem zaproponowany, delegowany jako ekspert do Ministerstwa Spraw Zagranicznych do komisji konkursowej do spraw Polonii i Polaków poza granicami kraju. Komisja ta dała mi bardzo duży zastrzyk wiedzy, zaangażowania w sprawy Polaków poza granicami kraju. Rozpatrując zróżnicowane wnioski tematycznie, począwszy od wsparcia na poszczególne konserwacje zabytków, poprzez imprezy kulturalne, zdałem sobie sprawę czy pozwoliło mi to zauważyć, jak zróżnicowana jest nasza Polonia, Polacy zamieszkujący poza granicami kraju.

Moja działalność w komisji została chyba zauważona, ponieważ już w 2013, 2014 do początku 2015 r. byłem już zapraszany, jako ekspert ministra spraw zagranicznych, poprzez panią ambasador Joannę Kozińską-Frybes, która była przewodniczącą komisji, obecnie pełni funkcję zastępcy dyrektora biura politycznego ministra spraw zagranicznych. Od tego czasu zajmuję się intensywnie naukowo m.in. inwentaryzacją i udostępnianiem w formie zdigitalizowanej, rzecz jasna, polskiego dziedzictwa, które znajduje się poza granicami kraju. Kierowałem i kieruję grantami również naukowymi, związanymi z tą problematyką, finansowanymi między innymi przez ministerstwo nauki w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

Będę bardzo zaszczycony mogąc stanowić pewnego rodzaju rolę pośrednika pomiędzy wiedzą, nauką a praktyką i pomagać Wysokiej Komisji w dobrych rozwiązaniach dla naszego kraju, dla Polaków poza granicami kraju. Dziękuję, panie przewodniczący. Dziękuję serdecznie państwu.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Bardzo dziękuję, panie doktorze. Bardzo proszę o prezentację pana prof. Jacka Gołębiowskiego. Panie profesorze, bardzo proszę.

Kandydat na stałego doradcę Komisji prof. dr hab. Jacek Gołębiowski:

Dzień dobry państwu, witam serdecznie. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, nazywam się Jacek Gołębiowski, jestem profesorem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Od 10 lat pełnię funkcję dyrektora Instytutu Badań nad Polonią KUL. Od 27 lat zajmuję się emigracją polityczną, ekonomiczną Polski, prowadzę badania w wielu zakresach, główne to myśl polityczna polskiego wychodźstwa, prasa, wydawnictwa, oświata, edukacja, aktywność organizacji, stowarzyszeń, ostatnimi laty dziedzictwo kultury polskiej za granicą. Realizowałem kilka grantów senackich, ministerstwa nauki czy też obecnie z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Jeśli chodzi o moją aktywność, to nie tylko aktywność naukowa, potwierdzona publikacjami w tym zakresie, o którym mówiłem, ale także 30 konferencji polonijnych, które organizowałem, a także wiele wykładów dla szkół polskich i nauczycieli polonijnych.

Kraje, z którymi mam osobiście bardzo dobry kontakt, to są przede wszystkim: Wielka Brytania, Irlandia, Francja, Belgia i Hiszpania. Jeśli chodzi o kraje poza oceanem, to Stany Zjednoczone i Kanada. W Stanach Zjednoczonych przez ostatnie cztery lata prowadziłem badania inwentaryzacyjne ze środków ministerstwa kultury. Przejechaliśmy około 17 stanów, badając dziedzictwo kultury polskiej, najważniejsze ośrodki, digitalizując źródła, dokonując dokumentacji fotograficznej.

Jeśli chodzi o … na wschodzie z kolei, to członkowie mojego zespołu dokonywali inwentaryzacji cmentarzy na terenie Białorusi i Ukrainy. Osobiście nie brałem udziału w pracach inwentaryzacyjnych, tam jeździli historycy sztuki, natomiast prowadziłem zajęcia dla nauczycieli, uczniów z Litwy, Białorusi, Ukrainy, które odbywały się u nas tutaj w Lublinie.

Jeśli chodzi o moje doświadczenie to myślę, że jest bardzo duże. Bardzo ważnym elementem będą moje bezpośrednie kontakty ze stowarzyszeniami, osobami, instytucjami polonijnymi. Myślę, że moja duża wiedza i doświadczenie może służyć państwu w dokonywaniu jak najlepszych rozwiązań, które mogłyby służyć Polonii. Polecam się i bardzo, bardzo dziękuję za wybór, który jest dla mnie wielkim zaszczytem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Bardzo dziękuję, panie profesorze.

Mamy dwie znakomite kandydatury, specjalistę od dziedzictwa kulturowego za granicą i specjalistę od badań nad Polonią. Proponuję, abyśmy… W tym punkcie nie przewiduję dyskusji.

Poseł Joanna Fabisiak (KO):

Nie ma pytań nawet?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Nie ma pytań, pani poseł, wyłącznie mamy głosowanie.

Proponuję, abyśmy kandydatury te przegłosowali łącznie. Zatem chciałbym zapytać, kto z pań i panów posłów jest za powołaniem na stałych doradców Komisji pana dr Wojciecha Walczaka i pana prof. Jacka Gołębiowskiego, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie przycisku.

Kto jest przeciw? Tak, tu mnie słusznie prezydium upomina, że nie dokończyłem formuły.

Kto jest przeciw i kto się wstrzymał, także proszę o stosowne głosowanie.

Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników głosowania. W głosowaniu wzięło udział 28 posłów. Za głosowało – 26, wstrzymało się – 2 posłów. Stwierdzam, że Komisja dokonała wyboru stałych doradców Komisji w osobach pana dr Wojciecha Walczaka i pana prof. Jacka Gołębiowskiego. Gratuluję obydwu panom i zapraszam do intensywnej pracy na rzecz naszych rodaków poza granicami kraju.

Przechodzimy do realizacji drugiego punktu. Pozostało nam do głosowań 40 minut, więc bardzo bym prosił o sprawne procedowanie w tym punkcie. Informacja Prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" na temat działalności stowarzyszenia.

Poseł Joanna Fabisiak (KO):

Panie przewodniczący, ale bardzo proszę o dopuszczenie do pytania w tym punkcie, bo…

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Pani poseł, ponieważ ze względu na bardzo ograniczony czas nie chciałbym w tej chwili otwierać żadnej innej debaty.

Poseł Joanna Fabisiak (KO):

Rozumiem, też mam wystąpienie, ale chciałam się przynajmniej dowiedzieć, co mają robić doradcy. Nie można tak, nie możemy pracować w ten sposób, że głosujemy nie wiedząc. Bardzo przepraszam, ale pytanie, jeśli nie do doradcy, to przynajmniej do pana przewodniczącego, jakie są zadania, jakie kompetencje, po co nam są ci doradcy? Panie przewodniczący, minimum informacji jest stałą głosowania.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Pani poseł, zapraszam do rozmowy po posiedzeniu Komisji, przedstawię pani poseł …

Poseł Joanna Fabisiak (KO):

Ale to nie jest tak, to nie ma być prywatna rozmowa. Myślę, że dla wielu osób jest to interesujące.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Bardzo proszę pana prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" o przedstawienie informacji na temat działalności stowarzyszenia. Bardzo proszę, panie prezesie.

Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" Dariusz Piotr Bonisławski:

Dzień dobry. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, bardzo dziękuję za zaproszenie. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska" pracuje jako organizacja realizująca w ramach państwa polskiego misję niesienia pomocy Polakom poza granicami kraju według rytmu konkursowego. Czyli aplikujemy o wnioski, następnie je realizujemy, oczywiście te, które są zaakceptowane, a potem staramy się zgodnie z wymogami sprawozdawczości rozliczać środki otrzymane dla Polaków mieszkających poza granicami.

W tej chwili jesteśmy z jednej strony właśnie na etapie sprawozdawczości, rozliczania tego, co w ubiegłym roku udało się zrealizować, pomimo trudnych warunków pandemicznych i na etapie pozyskiwania informacji na temat wyników konkursów, do których

aplikowaliśmy z projektami, z pomysłami, które w myśl naszych partnerów polonijnych, polskich z zagranicy mogą pomóc im podtrzymywać polskość.

Jeżeli chodzi o bieżącą działalność, oczywiście oprócz tej związanej z przygotowaniem nowego roku, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska" działa na bieżąco, non stop prowadząc ośrodek dla repatriantów w Pułtusku. Cały czas efektywnie wspierając ten proces na tyle, na ile jest nam to zlecane. Działa ośrodek doskonalenia nauczycieli, prowadząc w formie onlinowej niemalże codziennie kursy, szkolenia dla nauczycieli, w których bierze udział bardzo duża liczba pedagogów polonijnych, polskich. Oczywiście też sytuacja na Białorusi, o której wspomniał pan przewodniczący, z racji na nasze centrum charytatywne działające przy oddziale w Białymstoku, zajmuje znaczną część naszej aktywności. Przyznam, że smutną i bolesną, ale to, jak rozumiem, temat na odrębną dyskusję. Tak wygląda to ogólnie.

Natomiast w szczegółach pozwoli pan, panie przewodniczący, że przedstawię sprawozdanie, informację z działalności stowarzyszenia podzielone niejako na dwie kategorie czasowe, czyli na to, co udało się zrobić w ubiegłym roku (w dużym skrócie), i na to, co już w tym roku wiemy, że będziemy mogli zrealizować.

Pomimo różnych ograniczeń, przede wszystkim pandemicznych, w ramach dotacji pozyskanej z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ubiegłym roku, głównie skupialiśmy się na podtrzymywaniu edukacji polonijnej. Podtrzymywaniu w sposób bezpośredni, realizując pięć projektów, które koncentrowały się na dofinansowaniu bieżącego finansowania społecznych, podkreślam, społecznych szkół polonijnych oraz punktów nauczania. Objęliśmy wsparciem 353 szkoły i ponad 3 tys., dokładnie 3152 nauczycieli polonijnych na sześciu kontynentach, w 33 krajach.

Kolejny projekt w obszarze edukacji, to organizowane wspólnie z Kongresem Oświaty Polonijnej konferencje, m.in. kondycja oświaty polonijnej. Rozmowy, na których próbowaliśmy wypracować stanowisko dotyczące skutecznego funkcjonowania oświaty polonijnej w czasie pandemii, w czasie kryzysu, który uniemożliwiał tradycyjne formy fizycznego kontaktu z uczniami, ale też zastanawiać się nad tym, jak powinna funkcjonować oświata polonijna po powrocie do normalności. Bardzo ważne dyskusje, przekazywaliśmy raporty z tych dyskusji zarówno do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, która często była współgospodarzem tych spotkań, jak i do innych instytucji.

Drugim ważnym obszarem było wzmacnianie pozycji środowisk polskich i polonijnych w krajach zamieszkania. W ramach tego, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska" zrealizowało trzy projekty, m.in. wsparcie struktur organizacji polonijnych. Mimo ograniczeń Stowarzyszenie „Wspólnota Polska" razem z beneficjentami szukało rozwiązań, które pozwoliły na zorganizowanie zaplanowanych działań. Musieliśmy składać aneksy, ponieważ rok wcześniej aplikując o środki z reguły planowaliśmy zupełnie inną realizację. Natomiast bardzo często należało przechodzić czy to na realizację całkowicie wykorzystującą środki elektroniczne, czy to na realizacje hybrydowe. W ramach projektu „Polonia i Polacy za granicą – wsparcie struktur i działalności statutowej" współpracowaliśmy ze 142 organizacjami z 33 państw, przekazując dotacje na utrzymanie siedzib i działania statutowe.

Kolejnym, ważnym obszarem były działania w ramach projektu „Polonia – Łączy nas Sport". W 2020 r. był on realizowany w następujących obszarach, dofinansowanie polonijnych imprez sportowych, m.in. IV Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne. Tutaj pragnę podkreślić, że pomimo sytuacji pandemicznej Krynica gościła, zgodnie z planem, sportowców polonijnych i udało się, oczywiście z zachowaniem rygorów pandemicznych, które pozwoliły praktycznie zorganizować te igrzyska bez żadnych „strat" na zdrowiu. Jest to dla nas szalenie ważne, ponieważ te igrzyska zawsze, każdorazowo dla środowisk sportowych, środowisk polonijnych są ważnym wydarzeniem. Jubileuszowe XX Polonijne Igrzyska Młodzieży Szkolnej im. senatora Jana Stypuły w Łomży również odbyły się fizycznie, a więc nie było tutaj potrzeby… Akurat trafiliśmy w takie okienka pandemiczne, że udało się te dwie duże imprezy sportowe zrealizować w normalnej formule, oczywiście przy zachowaniu środków ostrożności. W polonijnych igrzyskach młodzieży uczestniczyło 125 uczestników, a w igrzyskach zimowych 120 uczestników z 10 krajów, a więc nieco mniejszy zasięg niż normalnie, ale jednak te imprezy się odbyły.

Kolejnym obszarem było dofinansowanie działalności kolejnych klubów i organizacji sportowych na świecie, gdzie przekazywaliśmy środki, które między innymi miały posłużyć przygotowaniom do letnich igrzysk polonijnych, funkcjonujących z przerwami od lat 30. ubiegłego wieku, które zgodnie z harmonogramem mają odbyć się w tym roku w Krakowie. Głęboko wierzymy, że pomimo różnych trudności uda się te igrzyska zrealizować. Zaszczepieni być może w swoich krajach już zgodnie z kolejką, a być może korzystając z jakiś specjalnych ścieżek, oczywiście nieco żartując, jakich dostępują prawdziwi zawodowi sportowcy uczestniczący w igrzyskach, będą mogli wziąć udział, przyjadą do Krakowa po to, żeby sprawdzać się sportowo, ale też po to, żeby budować taką wielką sportową rodzinę, polonijną.

Kolejnym obszarem wsparcia była kultura, w 2020 r. stowarzyszenie zrealizowało pięć projektów, m.in. promocja kultury polskiej, e-kultura, wiedza i umiejętności czy platforma interenetowa Polski folklor, kompleksowo wspierająca wyposażając w wiedzę, dając narzędzia do pozyskiwania wiedzy dla polonijnych zespołów folklorystycznych. Jest to szalenie ważne, na to zwracali uwagę liderzy zespołów folklorystycznych, że pracując gdzieś tam na różnych kontynentach chcieliby mieć w jednym miejscu zgromadzoną wiedzę na temat właśnie folkloru, która pozwoliłaby łatwiej być liderami zespołów folklorystycznych, przygotowywać je znowu do ważnych imprez. Jedna z takich imprez jest w naszym kalendarzu, czyli festiwal światowych zespołów folklorystycznych dziecięcych, w tym roku w Iwoniczu Zdroju. Impreza mająca bardzo długą historię. Mamy nadzieję, że pomimo trudności, pomimo pandemii też uda się ją zrealizować.

Ostatni obszar z tych ważniejszych, które wynotowaliśmy, to media. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska" wspierało w ubiegłym roku 40 redakcji z 27 krajów, (przeczytam, bo to może ważne, żebyśmy wiedzieli, gdzie te media wychodzą) m.in.: Argentyna, Armenia, Australia, … , Azerbejdżan, Brazylia, Chorwacja, Czechy, Francja, Grecja, Holandia, Irlandia, Kanada, Kazachstan, Niemcy, Nowa Zelandia, Rosja, Republika Chakasja, Rumunia, USA, Szwecja, Szwajcaria, Uzbekistan, Ukraina, Węgry, Wielka Brytania i Włochy. Jest to część zadań realizowanych w ramach dotacji z puli pełnomocnika i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów na wsparcie działań dedykowanych dla Polonii i Polaków. Oczywiście były również zadania, o które aplikowaliśmy do Ministerstwa Spraw Zagranicznych i tutaj zarówno w ramach popularyzowania polskiej kultury, w ogóle polskości, realizowaliśmy m.in. „Przegląd polskich filmów on-line na 100-lecie stosunków dyplomatycznych Polski i Brazylii". W ramach tego projektu, zorganizowano pokazy 14 polskich filmów, 12 fabularnych, 2 dokumentalnych w portugalskiej wersji językowej. Były one dostępne na platformie streamingowej przez dwa tygodnie, każdy chętny mógł obejrzeć. Muszę tutaj podkreślić, że filmy odtworzono łącznie około 10 tys. razy, a więc wydaje mi się, że duże zainteresowanie. Przegląd był promowany w brazylijskich mediach, portalach kinowych, w mediach społecznościowych.

Kolejny projekt realizowany w ramach funduszy Ministerstwa Spraw Zagranicznych to „Zaginione granice. Śladami II Rzeczypospolitej". Projekt realizowany był przez Podlaski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska". W ramach tego powstała czterojęzyczna strona internetowa, w językach: angielskim, białoruskim, ukraińskim i rosyjskim. Wystawa eksponowana w Białymstoku i w Warszawie. Zorganizowano również trzy spotkania autorskie, w trybie online m.in. z Kają i Tomaszem Grzywaczewskimi dla ponad 4 tys. odbiorców.

Realizowaliśmy również w ramach unijnych środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych projekty inwestycyjne. W ramach, których prowadzone były: prace modernizacyjne systemu grzewczego Polonijnego Ośrodka Spotkań „Haus Concordia" w Niemczech; modernizacja Domu Polskiego w Bedford; remont kościoła Matki Boskiej z Guadalupe w Buenos Aires; remont głównych budynków Stowarzyszenia Polsko-Brazylijskiego im. Marszałka Piłsudskiego w Kurytybie; remont Domu Polskiego w …; remont Polskiego Seminarium w Paryżu; remont Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie; remont Klubu Polskiego przy parafii Matki Boskiej Częstochowskiej w Nottingham; remont dachu, wymiana kotła centralnego ogrzewania, osuszanie piwnic w budynku Zarządu Głównego PZKO w Czechach; remont siedziby Zespołu „Mazury" w Brazylii; wykończenie wnętrza głównej sali wystawowej w Centrum Dziedzictwa Polskiego

w Panna Maria w Teksasie; wymiana instalacji elektrycznej w siedzibie Towarzystwa Polsko-Brazylijskiego. Oczywiście przygotowywaliśmy się i realizowaliśmy zadania z zakresu rozbudowy i modernizacji Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

W ramach Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego realizowane były projekty skierowane do studentów. Prowadziliśmy w ramach środków kluby studenta polonijnego i wolontariat w pięciu miastach, w pięciu ośrodkach akademickich: w Warszawie, Gdańsku, Poznaniu, Wrocławiu i Krakowie. Szalenie ważne, studenci polonijni, przede wszystkim polscy ze Wschodu, skupiali się wokół … Polonii, w tych miastach … są na pobieranie stypendiów, ale również potrafią z siebie wiele dać. Bardzo wiele powstało ciekawych imprez, inicjatyw w ramach tej współpracy. Powiem tylko, że materiały projektowe przygotowywane przez studentów, którymi się opiekowaliśmy, obejrzało łącznie 65 tys., blisko 65 tys. osób, dokładnie 64 400 osób.

Ministerstwo Sportu dofinansowało w ubiegłym roku osiem kolonijnych wydarzeń sportowych, m.in. wspomniane już igrzyska młodzieży szkolnej, polonijne turnieje piłki nożnej, Międzynarodowe Biegi Ireny Szewińskiej, festiwale biegowe, turnieje piłki siatkowej, igrzyska polonijne w Krynicy Zdroju, Światowe Polonijne Mistrzostwa Żeglarskie i koszykarskie. Wszystkie one zostały zrealizowane za wyjątkiem chyba jednego festiwalu biegowego, który w piątek miał się odbyć, w czwartek wieczorem niestety został wprowadzony ścisły lockdown, zakaz realizacji jakichkolwiek imprez, w tym również sportowych.

Ministerstwo Edukacji Narodowej, to kolejny partner w ramach, którego działalność swoją prowadzi przede wszystkim Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. W ramach środków z Ministerstwa Edukacji Narodowej przeprowadzone zostały szkolenia dla nauczycieli polonijnych, 94 szkolenia metodyczne, w tym 25 szkoleń zrealizowanych przez lokalne ośrodki metodyczne, prowadzone przez doradców żyjących, pracujących w środowiskach polonijnych poza granicami kraju. Szalenie ważne, ponieważ wykorzystują oni swój potencjał, ale też potencjał Polaków żyjących, mieszkających i mających czasami bardzo duży dorobek metodyczny, bądź też naukowy z różnych dziedzin, które mogą być przydatne nauczycielom, bądź rodzicom funkcjonującym w danych środowiskach polonijnych. Pięć razy studium metodyczne, czyli takie dłuższe formy, każda około 100 godzin dydaktycznych, w których wzięło udział 4071 nauczycieli polonijnych. Ze środków własnych w pierwszej połowie roku głównie przeprowadziliśmy 62 szkolenia metodyczne, w tym 15 zrealizowanych przez lokalne ośrodki metodyczne, łącznie wzięło w nich udział 2713 nauczycieli polonijnych. Jednak to nie tylko szkolenia, bo udało się nam wspólnie ze skupionymi wokół nas ekspertami opracować dwa podręczniki z serii „Język polski bez granic", przeznaczone dla dzieci i młodzieży z Ukrainy. Są to kolejne pozycje, które trafiają do szkół działających w systemie edukacyjnym Ukrainy, otrzymują licencję ministerstwa oświaty Ukrainy i występują tam, jako oficjalne podręczniki do nauczania języka polskiego.

Wydaliśmy pakiet edukacyjny „Emi i Maks w podróży po Polsce", podręcznik, trzy zeszyty ćwiczeń, plansze, teksty dla II klasy szkół polonijnych w Irlandii. Pierwsza część była w roku 2019 opracowana z budżetu jeszcze podówczas Senatu. Wydaliśmy pakiety edukacyjne dla młodzieży z Ameryki Południowej, podręcznik, zeszyt ćwiczeń, przewodnik dla nauczyciela. Pragnę tu bardzo mocno podkreślić, po raz pierwszy opracowane zostały specjalnie dedykowane dwa komplety podręczników dla dzieci i młodzieży z Ameryki Południowej, a więc podręczniki uwzględniające konteksty kulturowe i specyfikę. Bardzo oczekiwane pomoce do nauczania języka polskiego, podręczniki. Wszystkie te pakiety tworzone były przez ekspertów, którzy z nami współpracują, przez ekspertów Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, ale co warto podkreślić, również każdorazowo przez współpracujących z nami nauczycieli z krajów, do których przeznaczone były opracowywane podręczniki.

W ramach tej działalności opracowany został również portal, na którym zamieściliśmy wszystkie opracowane podręczniki w wersji e-bookowej. Portal nazywa się www.podrecznikipolonijne.pl. Może tam każdy polonijny nauczyciel, rodzic, dziecko wejść, korzystać nieodpłatnie z dowolnego podręcznika, wszystkie są zamieszczone, te które były przez nas opracowywane. Mało tego, można prowadzić lekcje, ponieważ te pod-

ręczniki są w formule interaktywnej, a więc można realizować ćwiczenia dla uczniów małych, większych, można korzystać z bardzo dużej bazy źródeł ikonograficznych, gier wspomagających nauczanie języka polskiego, historii – www.podrecznikipolonijne.pl. Bardzo serdecznie zachęcam. Uroczysta inauguracja z udziałem części obecnych na dzisiejszym naszym spotkaniu odbyła się niedawno, miesiąc temu, więc zachęcam do tego, żeby też ta informacja docierała. Jeżeli ktoś będzie zainteresowany, być może będzie się zgłaszał z pytaniem, gdzie można uzyskać pomoc do nauczania języka polskiego w formie podręczników, czy też interaktywnych ćwiczeń, to tam można wejść i wydaje się, że są to bardzo wysoko oceniane, przydatne pomoce.

W roku 2021 mimo dużych ograniczeń związanych z pandemią, stowarzyszenie kontynuuje te prace. Aplikowaliśmy do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w konkursie, złożyliśmy 61 wniosków na łączną kwotę ponad 40 mln zł. Ponieważ zgodnie z zasadami konkursu byliśmy zobligowani do tego, żeby te wnioski, które organizacje polonijne, partnerzy polonijni przesyłali do Stowarzyszenia „Wspólnota Polska", po odpowiedniej, merytorycznej obróbce, nazwę to nieco kolokwialnie, dostosowanie do wymogów, żeby w takiej formule wszystko było przesyłane i to dało kwotę 40 mln zł. Dofinansowanie, mamy już o tym informację, otrzymały 43 projekty gdzieś na poziomie ¼ aplikowanej kwoty. W chwili obecnej oczekujemy na szczegółowe informacje, co znalazło się zatwierdzone w tych projektach, bo zostały potwierdzone na różną kwotę.

Pierwszy pakiet zawierający dofinansowanie dla mediów, właśnie dzisiaj chyba dotarł. Możemy już nad nim procedować, wysyłać do naszych partnerów informacje dotyczące szczegółów, co, kto dostał, na co, kto uzyskał dofinansowanie, procedować i przygotowywać do podpisania stosownych umów z instytucją dotującą.

W obszarze edukacji 18 projektów uzyskało akceptację, m.in. wsparcie edukacji polonijnej w Rosji, Gruzji, Uzbekistanie, Mołdawii, wsparcie i utrzymanie funkcjonowania szkół polonijnych w Irlandii. Tak naprawdę wsparcie szkół, utrzymanie tych szkół głównie na Zachodzie, w Europie Zachodniej, w Ameryce, w Ameryce Południowej i w Australii.

Drugi pakiet, duży pakiet to wsparcie struktur organizacji polonijnych na świecie, obejmuje on 10 projektów. Wsparta zostanie działalność struktur polonijnych, m.in. zespołów folklorystycznych działających w Australii, Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, wsparcie organizacji polskich na Ukrainie, tych, które są naszymi partnerami. Wsparcie również struktur organizacji polskich i polonijnych na Litwie, w Estonii, w Rosji. Wsparcie struktur teatralnych na Litwie, w Szwecji, w Stanach Zjednoczonych. Rozwijanie struktur organizacji polonijnych, zespołów, chórów amatorskich, teatrów dziecięcych w Europie Środkowej i Zachodniej, wsparcie organizacji sportowych, struktur polskich i polonijnych na Białorusi, w Mołdawii, w krajach Kaukazu, Azji Centralnej. Generalnie pieniądze będą przeznaczane, tak jak sama nazwa wskazuje, na pokrycie kosztów funkcjonowania, na pokrycie tego, co jest niezbędne do tego, żeby w sposób amatorski, ale jednak skuteczny te organizacje działały.

W obszarze media polonijne, trzy projekty wspierające media m.in. w Danii, Francji, Holandii, Irlandii, w Niemczech, Szwecji, Wielkiej Brytanii, w Europie oraz innych regionach świata. Wsparcie również dla Polonijnej Agencji Informacyjnej, która stała się, co tu dużo mówić, takim chyba najlepszym w tej chwili medium, najbardziej szeroko zamieszczającym informacje ze świata polonijnego. Jesteśmy z tego dumni. Subskrybentów jest bardzo duża liczba, odsłon, to liczby idące w miliony, więc wydaje nam się, że to jest bardzo ważne, że dzięki temu też budowana jest ta społeczność światowa, polonijna i Polska.

W obszarze wydarzenia polonijne za granicą dziewięć projektów otrzymało dofinansowanie: wydarzenia kulturalne w krajach Europy Zachodniej, aktywności harcerskie, wydarzenia i działalność programowa organizacji polskich na Litwie, promocja Polski, wsparcie organizacji i wydarzeń kulturalnych w Ameryce Łacińskiej, popularyzacja polskiego dziedzictwa kulturowego na Ukrainie.

W obszarze wydarzenia polonijne w Polsce, dwa projekty: kultura polonijna obejmująca prezentację w kraju i wsparcie wydarzeń Rady Polonii Świata.

W obszarze pomoc dla Polaków na Wschodzie i w Ameryce Południowej, jeden projekt, misja medyczna, pomoc medyczna i charytatywna. Tam były wymienione konkretne osoby, konkretne instytucje, które taką pomoc za naszym pośrednictwem otrzymają.

Wreszcie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, inwestycje – procedujemy. Mam nadzieję, że już zbliżamy się do końca, procedujemy konkrety umów dotyczących następujących prac inwestycyjno-remontowych: budowa budynku szkoły w Łanowicach, remont Domu Polskiego im. gen. Władysława Sikorskiego w Glasgow, remont Klubu Polskiego przy parafii Matki Boskiej Częstochowskiej w Nottingham, budowa Domu Polskiego we Lwowie, remont i przebudowa budynku z salą koncertową na potrzeby Akademii Muzyki przy Paderewski Symphony Orchestra w Chicago, remont i renowacja wyposażenia kuchni oraz sprzętu…

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Panie prezesie, mam serdeczną prośbę, jeżeli mogę prosić.

Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" Dariusz Piotr Bonisławski:

Skrócić?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Tak, ponieważ jesteśmy pod presją czasu, jeśli chodzi o posiedzenie Komisji.

Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" Dariusz Piotr Bonisławski:

Panie przewodniczący, właściwie jedynie kropkę chciałem postawić.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Bardzo dziękuję za wyczerpującą, obszerną prezentację.

Zapraszam państwa posłów do dyskusji. Pani przewodnicząca Lidia Burzyńska, bardzo proszę.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowny panie prezesie, bardzo wnikliwie przeanalizowałam materiały, które pan był łaskaw przedstawić, zrealizowanych projektów, zrealizowanych i skierowanych do Polonii w różnych obszarach edukacyjnych, kulturalnych, medialnych, ale również inwestycyjnych. Pan tu bardzo dużo czasu też poświęcił na projekty, które dopiero stowarzyszenie będzie realizowało. Natomiast bardzo płynnie i bardzo mało miejsca w tym obfitym materiale, który pan przedstawił, poświęcił pan budowie Domu Polskiego we Lwowie. Dlaczego akurat o tę inwestycję pytam? Ponieważ od 2015 r. jestem członkiem tej Komisji i z tego co wiem, a chyba dobrze wiem, to od 2012 r. jest budowany dom polonijny we Lwowie. Miał on pierwotnie kosztować 18 mln zł i miał być ukończony na 100-lecie Państwa Polskiego, czyli w 2018 r. Mamy szczęśliwie 2021 r. Inwestycja miała być za około 18 mln zł. Z tego co wiem, to w poszczególnych transzach, czyli programach, już wydatkowane jest około 31 mln zł. Na jakim etapie jest budowa tego domu? Wiem również, że teraz, kiedy pieniądze przejął KPRM, również Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które jest odpowiedzialne, prowadzi inwentaryzację, czyli na zasadzie sprawdzenia, jaki stan ma ta budowa. Jest to jedno. Jaki będzie koszt ewentualnie zakończenia i kiedy będzie można ten dom, bardzo ważny, bardzo istotny zakończyć?

Mam pytanie, zanim pan prezes będzie odpowiadał, czy plac budowy jest zabezpieczony, bo w wyniku pandemii nie są teraz prowadzone prace. Czy plac budowy jest zabezpieczony? Czy te konstrukcje, ten budynek jest zabezpieczony przed ewentualnym niszczeniem? Zarówno warunki atmosferyczne, jak niepilnowanie, niedbanie o te 30 mln, byłoby to bardzo nieprzyzwoite i rozrzutne. Oczywiście bardzo proszę o odpowiedź.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję bardzo. Pani posłanka Klaudia Jachira, bardzo proszę.

Poseł Klaudia Jachira (KO):

Wysoka Komisjo, panie prezesie, chciałabym się dopytać o taki projekt, który wprawdzie swój początek miał w 2019 r. i został zrealizowany, jest realizowany przez państwa stowarzyszenie razem z Senatem poprzedniej kadencji i z IPN-em. Pomimo tego, że miał

początek w 2019 r., to jest strona internetowa i wydaje się, że prężnie się rozwija, chodzi o projekt „Dawniej to było". W ramach pakietu możemy znaleźć: podręcznik dla nauczycieli polonijnych, podręcznik dla dzieci, poradnik dydaktyczny dla nauczycieli, filmy obrazujące epoki, scenariusze lekcji, gry interaktywne dla dzieci. Zaniepokoiły mnie treści w tym pakiecie, zwłaszcza dotyczące najnowszej historii polskiej. Tutaj pozwolę sobie zacytować: „W wyborach z września 1993 r. do władzy doszli postkomuniści z SLD tworzący koalicję z ludowcami. Nie było to niczym innym jak recydywą układu PRL-owskiego". Jest też ewidentne wskazanie, że osoby będące w „Solidarności" znajdują się obecnie tylko w partii rządzącej, są także fragmenty, które podkreślają bezsporność agenturalnej współpracy prezydenta Lecha Wałęsy. W związku z tym chciałabym się spytać, ile ten projekt kosztował od 2019 r.? Czy dalej kosztuje? W jakich proporcjach jest finansowany z IPN-u? Czy dalej jeszcze jakieś środki idą z Senatu, bo był on jednak sfinansowany w poprzedniej kadencji przez Senat. Przede wszystkim, ile sztuk tego pakietu zostało wydane, zostało rozesłane? Najważniejsze pytanie, z kim była konsultowana warstwa merytoryczna, o ile w ogóle była? Jest to dla mnie szczególnie ważne, bo wydaje mi się, że Polonia, nawet jestem pewna, że Polonia jest bardzo podatna na różne opinie o naszej najnowszej historii i powinniśmy zrobić wszystko, żeby ograniczać najnowszą historię Polski do faktów a nie do opinii i do pewnych sympatii czy antypatii. Bardzo proszę o odpowiedź na pytania dotyczące tego pakietu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze są zgłoszenia ze strony członków Komisji? Jeżeli nie ma, to zwróciłbym się do pana prezesa Bonisławskiego z prośbą o krótką informację na temat działań obecnie podejmowanych przez wspólnotę w kwestii wsparcia dla ofiar represji pośród działaczy mniejszości polskiej na Białorusi i rozwoju ośrodka w Białymstoku. Wydaje się, że ten ośrodek będzie musiał przez ten czas pełnić dość szczególną rolę. Bardzo proszę, panie prezesie o ustosunkowanie się do wypowiedzi członków Komisji.

Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" Dariusz Piotr Bonisławski:

Jeżeli pan pozwoli, panie przewodniczący, to może w kolejności chronologicznej, tak jak pytania były zadawane. Jeżeli chodzi o inwestycję budowy Domu Polskiego we Lwowie, to po pierwsze, chociaż pewnie nie najważniejsze, ale istotne, bo każda złotówka wydana jest ważna. Na pewno nie jest to kwota 30 mln zł, która została wydana. Wydaje mi się, że około 15 czy 16 mln do tej pory zostało zaangażowanych środków, jeżeli chodzi o tę inwestycję. Dom Polski budowa, inwestycja Domu Polskiego we Lwowie jest zabezpieczona w sensie technicznym. Cały czas jest tam wynajęta firma, która pilnuje porządku, która niestety też przepędza osoby, takie historie zdarzają się, które chciałyby z powodów, może nazwijmy to różnych, zrobić jakąś szkodę. Na bieżąco są regulowane zobowiązania, które wiążą się z funkcjonowaniem, a więc są płacone podatki itd., itd. W Ministerstwie Spraw Zagranicznych, tak jak pani przewodnicząca powiedziała, prowadzone są prace inwentaryzacyjne. Wydaje się, że takie mamy ustalenia, że po zakończeniu pandemii, po zakończeniu inwentaryzacji budowa będzie kontynuowana. Dokładamy wszelkich starań, żeby na ten moment zabezpieczyć plac budowy, tak jak powiedziałem, w taki sposób, jak to opisałem.

Jeżeli chodzi o pytanie pani poseł dotyczące portalu „Dawniej to było", to jest rzeczywiście portal, który był sfinansowany ze środków senackich. Natomiast podręcznik, o którym pani mówi, to jest podręcznik, który został opracowany przez Instytut Pamięci Narodowej. Na naszą prośbę, czy można byłoby ten podręcznik zamieścić na portalu jako podręcznik pomocniczy do nauczania historii, bo był on opracowany specjalnie przez pana prof. Włodzimierza Suleję z dedykacją dla środowisk polonijnych. Taka zgoda została wyrażona. Zgoda została wyrażona nieodpłatnie, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska" ani Senat nie ponosiły żadnych kosztów związanych z tym wydawnictwem. Całość kosztów była sfinansowana przez Instytut Pamięci Narodowej. W tej chwili strona, portal jest utrzymywany w całości przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska". Administrujemy tym portalem, nie ma dotacji. Chcieliśmy rozszerzać, być może w przyszłości będzie taka możliwość, treści zawarte uatrakcyjniać czy też tłumaczyć, bo to jest rzeczą istotną. Por-

tal był przetłumaczony na język portugalski, rosyjski, ale na ten moment on funkcjonuje w takiej formule.

Jedyne, co mogę obiecać, że zwrócę się z pytaniem do IPN-u czy te treści, tak jak pani powiedziała, w jakiś sposób były konsultowane. Tak jak powiedziałem, właścicielem podręcznika i autorem jest Instytut Pamięci Narodowej.

Jeżeli chodzi o pytanie pana przewodniczącego, dotyczące ośrodka w Białymstoku, to tutaj pewne sprawy być może niekoniecznie chciałbym, żeby znalazły swoje odzwierciedlenie w tej dyskusji. Niemniej jednak oddział w Białymstoku, pani prezes Anna Kietlińska w kontakcie z naszymi partnerami z Białorusi, tak naprawdę stanowi forpocztę kontaktów i wsparcia. Staramy się gromadzić środki po to, żeby pomagać Polakom. Na razie są to środki pozabudżetowe, ale odbywamy spotkania, nie dalej jak wczoraj również z przedstawicielami Polaków na Białorusi. Nie wiem na ile transmisja z tej Komisji, z tego spotkania jest upubliczniona, w związku z tym nie chciałbym też tutaj narobić jakiejś szkody. Dlatego powiem tylko, że są prowadzone prace, są prowadzone rozmowy z instytucjami państwa polskiego, które mogą skutecznie pomóc Polakom, przynajmniej w tej sferze materialnej, pokrzywdzonym…

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję bardzo, panie prezesie. Niestety musimy w tym momencie zakończyć posiedzenie naszej Komisji, ponieważ na sali plenarnej rozpoczynają się głosowania.

Bardzo dziękuję panu prezesowi za przedstawione informacje. Jest oczekiwanie ze strony pani przewodniczącej Burzyńskiej, aby Komisja mogła otrzymać pisemną informację na temat finansowania budowy Domu Polskiego we Lwowie. Myślę, że tutaj wszyscy członkowie będą tym zainteresowani.

Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski:

Oczywiście.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Czy w sprawach bieżących są głosy? Nie ma. W związku z wyczerpaniem porządku obrad zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.

Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący, dziękuję państwu. Dobrego wieczoru życzę.